

*Szkoła Podstawowa im. Ziemi Krajeńskiej
w Sypniewie*

***PRZEDMIOTOWE
ZASADY OCENIANIA
Z
PRZYRODY***

Wiesława Borkowska

Rok szkolny 2022/2023

I. Podstawy prawne

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1237).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe dnia Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730, 2089.
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493 z póź. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie wychowania przedszkolnego oraz podstawy kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1679)
6. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania
7. Statut Szkoły Podstawowej im. Ziemi Krajeńskiej w Sypniewie.
8. Program nauczania przyrody w klasie IV szkoły podstawowej „*Tajemnice przyrody*” wyd. Nowa Era.

I. CELE OCENIANIA :

- pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju
- informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce,
- informowanie rodziców o osiągnięciach i rozwoju ucznia,
- uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów,
- motywowanie do samodzielnych poszukiwań przyrodniczych,
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przyrody,

II. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

- wiedza
- umiejętności ucznia wynikające z posiadanej wiedzy
- wykorzystanie wiedzy i umiejętności w praktyce
- praca samodzielna
- praca w grupie
- aktywność
- zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem
- odrabianie zadań domowych
- samokształcenie
- wykonywanie dodatkowych zadań (prowadzenie hodowli, wykonywanie pomocy dydaktycznych, prowadzenie obserwacji, doświadczeń)
- sumienność i pracowitość
- Praca zdalna (systematyczność, aktywność, samodzielność podczas kształcenia na odległość).

III. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA:

*Ocena celująca:

- uczeń posiada umiejętności i wiadomości wykraczające poza materiał przewidziany programem,
- z łatwością dostrzega związki przyczynowo- skutkowe w zjawiskach przyrodniczych,
- przedstawia zintegrowane wiadomości z różnych źródeł informacji,
- buduje jasne i precyzyjne komunikaty, wykorzystując terminologię przyrodniczą,
- w dyskusji używa ważnych merytorycznie argumentów,
- stosuje zdobytą wiedzę w sytuacjach typowych i nietypowych całkowicie samodzielnie,
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, co najmniej na szczeblu gminy
- pełni różne role pracując w zespole, potrafi skutecznie porozumiewać się w różnych sytuacjach,
- osiąga ze sprawdzianów co najmniej 97 % punktów

*Ocena bardzo dobra:

- uczeń w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- osiąga ze sprawdzianów, testów min. 90 % punktów możliwych do zdobycia,
- potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania problemów i w pełni odnosi ją do działalności praktycznej,
- jest samodzielny, korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi zaplanować i wykonać zadanie,
- w wypowiedziach używa poprawnego języka terminów przyrodniczych,
- jest twórczy, chętnie dzieli się pomysłami z grupą,
- pełni w sposób odpowiedzialny różne role pracując w grupie,
- często podejmuje zadania i w pełni je realizuje,
- zbiera interesujące go materiały informacyjne w celu przedstawienia ich na lekcji
- przedstawia swoje wiadomości w dyskusji dydaktycznej,

*Ocena dobra:

- uczeń opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 75 % punktów możliwych do zdobycia,
- poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych zadań,
- stara się używać pojęć typowych w języku przyrodniczym,
- potrafi korzystać ze wskazanych źródeł informacji,
- stara się przedstawić swoją wiedzę w dyskusji,
- przedstawia dodatkowe wiadomości na tematy, które go szczególnie interesują,
- stara się czynnie uczestniczyć w zajęciach,
- współpracuje w realizacji inicjatyw grupowych,
- umiejętnie współpracuje w zespole,
- prawidłowo wykonuje przydzielone mu zadania,
- stara się akceptować i wspomagać twórczość innych osób,

* Ocena dostateczna:

- uczeń opanował w podstawowym stopniu wiadomości i umiejętności wprowadzane na lekcjach,
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 60 % punktów możliwych do zdobycia
- potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania typowych zadań z pomocą nauczyciela,
- orientuje się w ważnych zagadnieniach przyrodniczych,
- czasem korzysta z różnych źródeł wiedzy przyrodniczej
- sporadycznie posiada wybrany materiał informacyjny z przyrody,
- potrafi rozwiązać prosty problem oraz stosuje zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach życia codziennego,
- współpracuje z grupą, akceptując twórczość innych osób,

* Ocena dopuszczająca:

- uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem,
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 40 % punktów możliwych do zdobycia
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zdania o niewielkim stopniu trudności,
- na ogół nie bierze udziału w dyskusji
- przy pomocy nauczyciela odzworuje proste rozwiązanie problemu i poda zastosowanie wiedzy w praktyce,
- pomaga w pracy zespołu i przynajmniej częściowo wykona proste zadanie,

* Ocena niedostateczna:

- uczeń nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego kształcenia w klasie programowo wyższej,
- uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.
- nie potrafi wykonywać zadań o małym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem,
- nie potrafi współpracować w grupie, nie akceptuje twórczości innych osób,
- nie chce wykonać prostego zadania.

Wymagania edukacyjne z przyrody na poszczególne stopnie

Celujący:

- uczeń z łatwością posługuje się wiedzą przewidzianą w programie przyrody dla danej klasy, potrafi analizować różne źródła informacji i dokonywać wyboru najbardziej istotnych treści, samodzielnie rozwija swe uzdolnienia, pod okiem nauczyciela prowadzi prace badawcze, opanował ponadto treści dopełniające oraz posiada wiedzę w znacznym stopniu wykraczającą poza program.
- **Bardzo dobry:**
- Uczeń w wysokim stopniu przyswoił zakres wiedzy i umiejętności wynikających z programu przyrody , opanował ponadto szereg treści dopełniających rozszerzonych o wiedzę wykraczającą poza program nauczania. Bez problemów umie posługiwać się przyrządami poznanymi na lekcjach , samodzielnie prowadzi obserwacje otaczającej go przyrody i wyprowadza wnioski z tych obserwacji. Umie interpretować fakty i zjawiska przyrodnicze oraz bronić swoich poglądów.

Dobry:

- Uczeń opanował podstawową wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania , rozumie zjawiska społeczne i przyrodnicze, dobrze zna swój region, samodzielnie interpretuje podstawowe zjawiska przyrodnicze, jest aktywny na lekcjach, rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod badawczych. Właściwie stosuje terminologię przyrodniczą, samodzielnie pracuje z podręcznikiem i innym materiałem źródłowym.

Dostateczny:

- Uczeń zdobył podstawowe wiadomości i umiejętności o niewielkim stopniu trudności. Próbuje rozwiązywać przy pomocy nauczyciela proste problemy, analizuje podstawowe zależności, próbuje z pomocą nauczyciela porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko, stara się być aktywnym na lekcji.

Dopuszczający:

- Uczeń w minimalnym stopniu przyswoił sobie treści programowe pozwalające na kontynuowanie nauki, zna podstawowe pojęcia przyrodnicze , potrafi wyłącznie przy pomocy nauczyciela rozwiązywać problemy o małym stopniu trudności, potrafi w

prostych zdaniach udzielać odpowiedzi na pytania. Ma braki w wiedzy i umiejętnościach, ale potrafi je nadrobić przy pomocy nauczyciela. Prowadzi zeszyt przedmiotowy, jest chętny do współpracy z nauczycielem i zespołem klasowym.

Niedostateczny:

- Uczeń nie opanował treści przyrodniczych przewidzianych w podstawie programowej kształcenia ogólnego z przyrody, nie zna podstawowych pojęć przyrodniczych, mimo wydatnej pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać najprostszego problemu ani ustosunkować się do niego, braki wiadomości i umiejętności ucznia są tak duże, iż nie pozwalają na rozwój kompetencji kluczowych oraz uniemożliwiają kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej.

IV. STANDARDY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH:

* Uczniowie zostają poinformowani o wymaganiach edukacyjnych na początku roku szkolnego.

* Rodzice mogą zapoznać się z wymaganiami na poszczególne stopnie szkolne korzystając z biblioteki szkolnej lub strony internetowej szkoły, o czym poinformowani są na zebraniu ogólnym na początku roku szkolnego.

*** Dostosowanie wymagań:**

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

a) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - na podstawie tego orzeczenia,

b) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania- na podstawie tego orzeczenia,

c) posiadającego opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej wskazującą na potrzebę takiego dostosowania, na podstawie tej opinii,

d) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt. a, b i c, który jest objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole, na podstawie rozpoznania dokonanego w szkole zgodnie z odrębnymi przepisami (diagnoza wewnątrzszkolna),

2. Obszary dostosowania dotyczą form i metod pracy z uczniem, a nie treści nauczania i obejmują:

a) warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne,

b) zewnętrzną organizację nauczania (np. posadzenie ucznia słabo słyszącego w pierwszej ławce),

c) warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania).

V. NARZĘDZIA I FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIĄ:

1. Narzędzia:

A - wypowiedzi pisemne:

- testy i sprawdziany (po każdym dziale, całogodzinne, termin i zakres zapisane w zeszycie przedmiotowym),
- kartkówki (niezapowiedziane sprawdzenie wiadomości i umiejętności, nie trwające dłużej niż 15 min., obejmujące trzy ostatnie jednostki lekcyjne),
- opisy i inne formy pisania,
- zadania w zeszytach przedmiotowych i zeszytach ćwiczeń,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń (raz w semestrze oceniane pod kątem estetyki i poprawności pisania)

B -wypowiedzi ustne:

- * odpowiedzi ustne obejmujące wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania języka przedmiotu,
- * aktywność na lekcji,
- * prezentacje własnych opracowań,
- * prezentacje wyników pracy grupy,
- * wielokrotny i wartościowy merytorycznie udział w dyskusji dydaktycznej na lekcji,

C - działalność praktyczna:

- * foldery, plakaty, rysunki,
- * wykonywanie pomocy dydaktycznych,
- * prowadzenie hodowli roślin,
- * prowadzenie obserwacji,
- * doświadczenia,
- * obserwacje mikroskopowe,
- * inne prace długoterminowe: zielnik,

2. Forma oceny:

- wyrażona cyfrą
- ustna
- samoocena
- ocena grupowa

VI. POSTAĆ OCENY:

- skala stopniowa 1-6; bez plusów i minusów
- ocena słowna
- skala procentowa dotycząca punktacji prac pisemnych:
 - 0 – 39% ocena niedostateczna
 - 40 – 59% ocena dopuszczająca
 - 60 – 74% ocena dostateczna
 - 75 – 89% ocena dobra
 - 90 – 96% ocena bardzo dobra
 - 97 – 100 % ocena celująca

* Wspomaganiu oceniania służą tzw. plusy, które uczeń może otrzymać za:

- aktywność na lekcji,
- prace domowe o małym stopniu trudności,
- pracę w zespole,
- przynoszenie materiałów wzbogacających proces lekcyjny,
- inne formy aktywności.

* Plusy wpisywane są przez nauczyciela w zeszycie przedmiotowym i przekładane na ocenę wyrażoną stopniem. Za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

VII. WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

- * Uczeń uzyskuje pozytywne oceny ze sprawdzianów, testów, kartkówek i odpowiedzi ustnych.
- * Każdy uczeń ma obowiązek pisania wszystkich sprawdzianów. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek napisania sprawdzianu w czasie 2 tygodni po przyjeździe do szkoły w terminie ustalonym przez nauczyciela. Jeżeli uczeń nie zgłosił się w wyznaczonym terminie nauczyciel sprawdza opanowanie obowiązującego materiału w sposób ustny.
- * Każdy uczeń ma obowiązek poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianów w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.
- * Uczeń ma prawo do poprawy pozostałych ocen niedostatecznych. Aby otrzymać pozytywną ocenę z przedmiotu, musi poprawić ponad połowę ocen niedostatecznych z obszarów innych niż prace klasowe i sprawdziany
- * Uczeń, który z oceniania wiedzy i umiejętności (testy, kartkówki, odpowiedzi ustne) uzyskał ocenę dopuszczającą lub dostateczną może ją poprawić tylko za zgodą nauczyciela, w terminie dwóch tygodni od otrzymania oceny, jednak tylko w uzasadnionych przypadkach (dłuższa nieobecność, zdarzenie losowe)
- * Na ocenę semestralną, roczną i końcową najważniejszy wpływ mają oceny ze sprawdzania wiedzy i umiejętności (testy, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne), natomiast oceny z postawę ucznia pełnią funkcję pomocniczą.
- * **Waga ocen w dzienniku elektronicznym:**
 - sprawdzian: 5-6
 - kartkówka: 4-5
 - odpowiedź ustna: 4-5
 - zadanie domowe: 1-3
 - praca na lekcji: 1-2
- * Uczeń ma obowiązek noszenia na lekcje podręcznika, zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.
- * Odrabianie zadań domowych jest obowiązkowe, w związku z czym zakres zadania domowego, które nie zostało wykonane przez ucznia nauczyciel może sprawdzić w formie ustnej.
- * W przypadku braku zadania domowego postępuje się zgodnie z procedurą obowiązującą w szkole.
- * Zadanie domowe jest sprawdzane w następujący sposób:
 - sprawdzenie faktu odrobienia zadania poświadczone jest znaczkiem,
 - sprawdzenie treści zadania poświadczone jest podpisem lub oceną,
 - głośne przeczytanie wykonanej pracy przez ucznia i samokontrola pozostałych uczniów,
 - podczas sprawdzania zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń.
- * Uczeń jest oceniany co najmniej jeden raz w miesiącu.
- * W semestrze uczeń pisze co najmniej dwa sprawdziany obejmujące cały dział.
- * Zeszyt przedmiotowy jest oceniany 1 raz w roku
 - Uczeń, który otrzymał semestralną ocenę niedostateczną z przyrody, zobowiązany jest opanować w wyznaczonym przez nauczyciela terminie zestaw zagadnień – wymagań koniecznych do dalszego kształcenia. Zestaw zagadnień przygotowuje nauczyciel, przekazując go uczniowi wcześniej.
 - Uczeń, który otrzymuje roczną ocenę niedostateczną z przyrody może przystąpić do **egzaminu poprawkowego** (w przypadku pozytywnego zaopiniowania przez RP), który składa się z dwóch części – pisemnej i ustnej. Uczeń, aby zdać egzamin musi udzielić poprawnej odpowiedzi łącznie na 75% przygotowanych pytań z części pisemnej i ustnej z zakresu wymagań na poziomie koniecznym.

Szczegółowe procedury przeprowadzania egzaminu poprawkowego zawarte są w WSO, będącym częścią Statutu Szkoły.

* Egzamin sprawdzający

1. Uczeń lub jego rodzice mogą złożyć w sekretariacie kierowany do dyrektora szkoły wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania ocen.

2. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą ubiegać się o podwyższenie pozytywnej oceny składając pisemny wniosek w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych. Wniosek składa się w sekretariacie szkoły.
 3. Egzamin sprawdzający przeprowadzany jest w formie pisemnej.
 4. Uczeń musi uzyskać nie mniej niż 90 % wymagań przewidzianych na ocenę, o którą się ubiega.
- Szczegółowe procedury przeprowadzania egzaminu sprawdzającego zawarte są w WSO, będącym częścią Statutu Szkoły.

VIII. PRZEKAZ INFORMACJI O OCENIE:

1. Rodzice informowani są o osiągnięciach, postępach i niepowodzeniach ucznia przez wychowawcę klasy na spotkaniach z rodzicami.
2. W celu uzyskania informacji dotyczących osiągnięć swojego dziecka rodzic ma możliwość zasięgnięcia opinii nauczyciela przedmiotu w każdej chwili, z wyjątkiem trwania jednostki lekcyjnej.
3. Rodzice otrzymują do wglądu, podpisują i oddają nauczycielowi przedmiotu testy i sprawdziany. Oceny za odpowiedzi ustne i inne formy wpisywane są do zeszytu przedmiotowego i dziennika elektronicznego.
4. Rodzice ucznia o przewidywanej ocenie niedostatecznej semestralnej lub rocznej zostają poinformowani na miesiąc przed planowanym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.
5. Na trzy dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej rodzice ucznia informowani są o przewidywanych pozytywnych ocenach semestralnych, rocznych lub końcowych zgodnie z procedurą zawartą w Statucie Szkoły.
6. Prace pisemne przechowywane są przez nauczyciela przedmiotu do 31.08. danego roku szkolnego.
7. Na początku roku szkolnego uczniowie są informowani o PZO.
8. Na pierwszym w danym roku szkolnym spotkaniu rodzice zostają poinformowani o możliwościach zapoznania się z PZO i miejscu jego przechowywania.

IX. W przypadku nauczania zdalnego

1. Uczniowie przesyłają zadania w dostępnych formach: na wskazany przez nauczyciela e-mail, poprzez dziennik elektroniczny, przez Teams.
- W wyjątkowych sytuacjach nauczyciel może umówić się z uczniem lub rodzicem na inną formę dostarczania zadań.
2. Nauczyciel kontaktuje się z uczniami i przesyła informacje zwrotne na to samo źródło kontaktu z jakiego otrzymał informację.

X. Ewaluacja.

1. Ewentualne zmiany muszą być zgodne z dokumentami dotyczącymi oceniania w szkole.
2. Zmiany PZO obowiązują od 1 września każdego roku szkolnego.

XI. Uzgodnienia z uczniami

1. Oceny ze sprawdzianów nauczyciel uzasadnia ustnie uczniowi i rodzicom na ich wniosek, nie później niż do 7 dni od dnia poinformowania ucznia o ustalonej ocenie.
2. Wyniki sprawdzianów omawiane są w sposób ogólny na forum klasy, z podkreśleniem sukcesów uczniów i wskazaniem obszarów wymagających doskonalenia.
3. Uczeń przygotowując się do lekcji ma obowiązek przeczytania z podręcznika treści tematu dotyczącego poprzedniej lekcji oraz przeanalizowania notatki w zeszycie przedmiotowym.

Nauczyciel przedmiotu

Wiesława Borkowska